

Vanhus- ja vammaisneuvosto

Kokousaika	Keskiviikko 26.10.2022, kello 9.30 – 11.40
Kokouspaikka	Innocum, Isoharjantie 6, rakennus S1, 3 krs. sote-kokoushuone
Jäsenet	Reino Kuopusjärvi, Eläkeliiton Siilinjärven yhdistys ry, puheenjohtaja (+) Arja Jolkin, Siilinjärven eläkkeensaajat ry, varapuheenjohtaja (+) Riitta Korhonen, Siilinjärven virkistys (+) Erkki Miettinen, Siilinjärven kehitysvammaisten tuki ry (+) Eeva-Kaarina Nurmiranta, Siilinjärven invalidit (+) Maija-Leena Pitkänen, Pohjois-Savon muisti ry (+) Ari Ruotsalainen, Puijon diabetesyhdistys (+) ~~Annika Turunen~~ , Inkeri Ahonen (varahenkilö) Pohjois-Savon näkövammaiset ry (+) Erja Valkonen, Siilinjärven seurakunta (+) Marja Kavilo, hoiva- ja vanhuspalvelujohtaja (+) Timo Hyötyläinen, liikuntatoimenjohtaja (-) Tanja Moilanen, hyvinvointisuunnittelija, kokouksen sihteeri (+)
Vierailija(t)	Ahti Planman, Savonetti (+)

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus ja läsnä-/poissa olevien toteaminen

Todettiin osallistujat, jotka (+/-) -merkinnöillä osallistujalistassa.

2. Kokouksen asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista

3. Ikäihmisten digitaitojen tukeminen yhteistyössä Savonetin kanssa

Digitaalisten palveluiden kehittäminen etenee kunnassa. Samanaikaisesti huoli ikäihmisten digitaadoista nousee esiin monissa yhteyksissä. Savonetti tarjoaa maksutonta digiopastusta ikäihmisille Siilinjärvellä ja Pohjois-Savossa. Savonetin toiminnasta oli kertomassa Ahti Planman.

Savonetin toiminta on käynnistynyt 2001. Digitukea tarjoavat vapaaehtoiset ja koulutetut ohjaajat. Savonetin asiakkaat ovat pääasiassa eläkeläisiä, jotka tarvitsevat apua mm. laitteiden käytössä ja hankinnassa sekä erilaisten palveluiden käyttämiseen (esim. Kela, Omakanta, verkkopankki). Neuvonta tapahtuu joko

asiakkaan kotona tai esteettömissä ohjauspisteissä. Ohjausta saa myös ilman ajanvarausta tiistaisin 9–11 Siilinjärven kirjastolla, torstaisin 14–16 Tapaamossa sekä tiistaisin 9–11 Vuorelan nuorisotalolla. Savonetti järjestää myös erilaisia kerhoja esimerkiksi sydänsairauksia sairastaville ja käynnistymässä on myös ns. digikuulo-kerho.

Savonetti toteutti HIT-projektin, joka käynnistyi 2018. Projektissa tarjottiin iPad-laite muutamalle ikäihmiselle, joilla ei ollut juuri digitaitoja. Kokeiluun osallistuneita ikäihmisiä autettiin ja tuettiin digilaitteen käyttämisessä. Projekti osoitti, että tuen avulla myös digitaidottomien ikäihmisten on mahdollista oppia käyttämään laitteita ja digitaalisia palveluita.

Keskusteltiin ikäihmisten digitaidoista. Esiin nostettiin huomio siitä, että kaikilla ei ole taloudellisen tilanteen vuoksi mahdollisuuksia ostaa laitteita. Osa kuntalaisista jää digipalveluiden ulkopuolelle, esimerkiksi muistisairaana. Myös vammaisilla voi olla rajoittuneet mahdollisuudet digin käyttöön. Samanaikaisesti Siilinjärvi pyrkii vahvasti digitalisoimaan palveluitaan. Esimerkiksi kaikki kirjaston palvelut pyritään saamaan digitaalisiksi. Huomioitiin, että vanhusasiavaltuutetun seminaarissa oli nostettu esiin kuntien velvollisuudet digituen tarjonnassa. Todettiin, että kunnan tulisi tarjota digitukea tai huolehtia tuen tarjonnasta esimerkiksi ostopalveluilla. Digitukea tulisi olla saatavilla jokaisena arkipäivänä.

4. Digitaalisen osallistumisalustan pilotointi Siilinjärvellä

Siilinjärven kunta on valittu mukaan Sitra Lab 4 -muutosohjelmaan, missä haetaan uusia tapoja kuntalaisten osallistumiseen. Osana muutosohjelmaa Siilinjärvellä tullaan mm. pilotoimaan digitaalinen osallistumisalusta. Kokeiluun tulee ns. osallistuva budjetointi, mihin kuntalaiset voivat jättää ideoita. Kunta käy jätetyt ideat läpi ja tarkistaa, että niiden toteuttaminen on kunnan toimivallassa. Tämän jälkeen ideat palautetaan kuntalaisille äänestettäväksi. Äänestyksen voittaneet ideat toteutetaan. Kokeilu toteutetaan digitaalisen alustan kautta. Kokeilu on vielä suunnitteluvaiheessa. Tämänhetkisen suunnitelman mukaisesti osallistumisen digialusta olisi kaikkien käytettävissä ilman vahvaa tunnistautumista ja ikärajoja.

Savonetin kanssa on keskusteltu yhteistyöstä digituen tarjoamiseksi myös osallistuvan digialustan käyttöön liittyen. Savonetin vapaaehtoiset voivat auttaa esimerkiksi ideoiden jättämisessä sekä äänestämisessä. Todettiin, että kokeilu on kiinnostava ja palataan siihen hankkeen edetessä.

5. Vanhusten viikon kokemukset

Vanhusten viikko järjestettiin 3.-9.10.22. Vanhus- ja vammaisneuvosto vastaa viikon suunnittelusta ja toteutuksesta. Ohjelmaa oli maanantaina Kanavatien kodalla (osallistujia n. 20), torstaina valtuustosalissa digipäivä (osallistujia Siilinjärvellä n. 20/ yhteensä n. 100), perjantaina ulkoilupäivä Vuoku-talolla (osallistujia n. 45) ja Laturastilla (osallistujia n. 60) sekä sunnuntain päätösmessut Siilinjärvellä (osallistujia n. 55) ja Vuorellassa (osallistujia n. 60). Lisäksi järjestöt ulkoilivat oman aikataulunsa mukaisesti palvelutaloissa tiistaina tai keskiviikkona. Harmillisesti ulkoilu ei toteutunut Vänrikissä.

Keskusteltiin vanhusten viikon toteutuksesta ja todettiin, että Laturastin tapahtuma onnistui hyvin. Laturasti on paikkana hyvä ja ohjelma oli mukavaa. Muihin tapahtumiin olisi osallistujia toivottu enemmän. Tämä voi liittyä siihen, että viesti viikon tapahtumista ei ollut tavoittanut kohderyhmää. Vanhusten viikon ilmoitus oli syyskuun Uutis-Jousen peittojakelussa etusivulla, Kirkko ja koti -lehdessä, sähköisillä ilmoitustauluilla, kunnan ja seurakunnan nettisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Todettiin, että neuvostoon osallistuvien on vahvistettava tiedon välittämistä omille taustayhdistyksille.

Huomioitiin, että tämän vuoden tapahtuman toteutus jäi harmillisesti pääasiassa yksittäisten toimijoiden vastuulle. Jatkossa neuvostoon osallistuvien yhdistysten tulee ottaa vastuuta viikon tapahtumien järjestelyissä. Todettiin, että tämä vaatii käytännössä sen, että yhdistyksessä sovitaan henkilöt, jotka vastaavat tehtävistä.

Seurakuntatalon remontti vaikutti siihen, että päätösmessuun osallistuneet eivät jääneet kirkkokahveille aikaisempien vuosien tapaan. Jatkossa olisi mukavaa, jos koulut tai päiväkodit voisivat osallistua viikon tapahtumiin. Todettiin myös, että Kanavatien kodan tapahtumalle kevät olisi parempi ajankohta.

6. Vammaisten päivä 3.12.

Kansainvälistä vammaisten päivää vietetään joulukuussa 3.12. Vanhus- ja vammaisneuvosto on perinteisesti osallistunut päivän suunnitteluun ja järjestelyihin. Erillistä budjettia päivän toteutukseen ei ole. Sovittiin, että Maija-Leena Pitkänen osallistuu päivän suunnitteluun.

7. Postin toimipaikka

Vanhus- ja vammaisneuvosto lähetti kunnalle aloitteen postin toimipisteen saamiseksi kirkonkylän keskustaan. Aloitteen perustana oli kaukainen sijainti ja palveluiden saavutettavuus. Kunnanhallitus käsitteli aloitteen 3.10.22 kokouksessaan. Kunnanhallitus totesi, että kunnalla ei tällä hetkellä ole tarjota sopivia tiloja

postin toimintaan. Postin toiminnanohjaus ei myöskään kuulu kunnalle. Posti on ilmaissut kantansa, että se ei näe tarvetta siirtää postin toimitiloja toisaalle. Posti on saanut paljon positiivista palautetta nykyisestä sijainnistaan ja aukioloajoistaan. Kunnanhallitus toteaa, että tilannetta voisi helpottaa tiedottamisen lisääminen ja postipalveluiden käytön ohjaaminen.

Keskusteltiin jatkotoimista. Todettiin, että pyritään pitämään asia esillä. Neuvoston puheenjohtaja on ollut yhteydessä kansanedustajaan ja todettiin, että myös muiden neuvoston jäsenten olisi hyvä hyödyntää kontaktit päättäviin tahoihin. Pohdittiin, että jatkossa yhteydenotto yhdenvertaisuusvaltuutettuun on mahdollinen.

8. Terveiset lautakunnista

Sotelautakunta: ei kokouksia

Sivistyslautakunta: talousarvio ja -suunnitelma; opetussuunnitelmat; oikaisuvaatimus (virheellisen palkanmaksun takaisinperintä); huoli lukio-opiskelijamäärän vähenemisestä; perusopetuksen tuntikehys (tuntikehys alhaisin koko PS:ssä, alarajalla) – lautakunta esittää tuntikehyksen nostoa 2 h kunnanhallitukselle; kolme uutta erityisopettajan virkaa tulossa ensi syksystä; Suininlahden koululla sisäilmaongelma (ilmastointiin nähden paljon ihmisiä) – pihalle viipalerakennus.

Tekninen lautakunta: pyörätelineiden hankkiminen keskustaan; kävely- ja pyöräilyn edistäminen (kaavassa suunniteltava alueet pyörätelineille; Haapamäen asuinalueen rakentaminen etenee; energian säästötoimenpiteet (katuvalaistusta led-valoihin, katuväläistuksen kartoitus, lämpötilat rakennuksissa asetusten mukaisiksi).

9. Muut asiat

Aloite näkökerholta

Siilinjärven näkökerholta on tullut vanhus- ja vammaisneuvostolle tietoon aloite kaupoille ja apteekkiin. Aloitteessa toivotaan maksupäätteille näppäimistön lisävaloa tai suurennuslaseja. Todettiin, että asia tarvitsee lisäselvityksiä ja palataan siihen seuraavassa kokouksessa.

Finnairin pysäkkimerkintä

Finnairin pysäkkimerkintä on virheellisesti linja-autoasemalla. Lentokenttäbussin kyltit tulisi saada terveyskeskuksen vastapäiselle pysäkille, josta ko. bussi kulkee.

Hyvinvointialueen ikäihmisten neuvoston edustajavalinnat

Hyvinvointialueen ikäihmisten neuvoston edustajien käsittelykokous oli ti 25.10.22. Kokoukseen oli kutsuttu Pohjois-Savon alueen kuntien vanhusneuvostojen edustajat. Edustajien tuli olla muita, kuin neuvostoon nimettyjä henkilöitä. Kokouksen pohjaesityksenä oli kuntien toimittamat tiedot edustajista. Keskustelussa nousi esiin tasapaino yhdistysten paikkajaossa, mies-nais-sukupuolijakauma sekä edustajien poliittiset sitoumukset. Kokouksessa päädyttiin muuttamaan muutaman kunnan edustajien järjestys (varsinainen ja varajäsen), millä pyrittiin tasapainottamaan yhdistysten ja sukupuolien mukaista paikkajakoja. Siilinjärven paikat pysyivät pohjaesityksen mukaisina. Kokouksessa päätettiin jättää neuvoston puheenjohtajan valinta neuvoston itsensä päätettäväksi ensimmäisessä kokouksessa. Aluehallitus päättää edustajistosta ja toimintasäännöstä marraskuussa 2022.

Hyvinvointialueen vammaistenneuvoston edustajavalinnat

Muistiossa tiedoksi neuvostolle:

Hyvinvointialueen vammaisneuvoston edustajien käsittelykokous oli to 27.10.22. Kokoukseen oli kutsuttu Pohjois-Savon alueen kuntien vanhusneuvostojen edustajat. Edustajien tuli olla muita, kuin neuvostoon nimettyjä henkilöitä. Kokouksen pohjaesityksenä oli kuntien toimittamat tiedot edustajista. Kahdesta kunnasta ei ollut nimetty edustajia alueelliseen neuvostoon. Aluehallituksen päätöksen mukaisesti neuvostossa on 19 paikkaa, jotka jaetaan siten, että jokaiselle Pohjois-Savon kunnan vammaisneuvoston nimeämälle jäsenelle on 1 paikka. Tämän lisäksi on varsinaisten jäsenten varajäsenet.

Kokouksessa keskusteltiin siitä, onko erilaisia vammaisia edustavat yhdistykset kattavasti edustettuina tulevassa neuvostossa. Todettiin kuitenkin myös se, että kuntaedustus on tärkeää. Pohdittiin sitä, kuinka kaksi vapaata paikkaa tulisi täyttää (kahdesta kunnasta ei nimettyjä henkilöitä). Päädyttiin siihen, että jätetään asia tulevan neuvoston päätettäväksi ensimmäisessä kokouksessaan. Tällöin neuvosto pystyy paremmin arvioimaan sitä, millaisella kokemuksella neuvostoa tulisi vahvistaa.

Pohjaesityksestä päädyttiin muuttamaan kuuden kunnan varsinaisen ja varajäsenen järjestys, eli varajäsenen muutettiin varsinaiseksi jäseneksi. Tällä pyrittiin laajentamaan tulevan neuvoston yhdistyskattavuutta. Siilinjärven paikat pysyivät pohjaesityksen mukaisina. Aluehallitus päättää edustajistosta ja toimintasäännöstä marraskuussa 2022.

Pohjois-Savon järjestöneuvosto

Tiedoksi neuvostolle: Kaikkien pohjoissavolaisten järjestöjen yhteistyöelin on järjestöneuvosto. Ahti Planman edustaa järjestöneuvoston ikäihmisten sektorilla kaikkia ikäihmisten yhdistyksiä. Järjestöneuvosto voi esimerkiksi toimia yhteistyökanavana.

Hoitotarvike-koulutus 29.9.22

Neuvoston jäseniä oli osallistunut Coloplast:n järjestämään hoitotarvikekoulutukseen. Koulutuksen keskeinen sanoma oli se, että hoitotarvikejakelua käyttävillä on oikeus tarvikkeisiin, jotka ovat hänelle sopivia. Tämä tarkoittaa sitä, että tarvikkeet voivat tarvittaessa olla jotain muuta, kuin palveluntarjoajalla valittuja.

Sähkön hinta ja sen vaikutukset ikäihmisiin

Keskusteltiin lyhyesti sähkön hinnan rajusta noususta ja hinnan nousun vaikutuksista kuntalaisten mahdollisuuksiin selviytyä laskuista tulevana talvena. Muun muassa Omakoti-yhdistys on huolissaan tilanteesta, mutta haasteet näkyvät myös muissa yhteyksissä. Todettiin, että osalla kuntalaisista rahallinen selviytyminen tulee olemaan haastavaa. Keskustelussa tuotiin esiin, että esim. toimeentulotukilaskelmia olisi hyvä tehdä jo etukäteen. Kunnassa on laadittu ohjeistus energian säästämiseen, joka sisältää myös tahot, joista tukea voi hakea.

Seurakuntavaalit: kotiäänestys

Ev.lut.srk:n vaalit ovat tulossa. Vaaleissa on mahdollista äänestää myös ns. kotiäänestyksellä. Kotiäänestystä on pyydettävä 4.11. mennessä.

10. Seuraava kokousaika

Seuraava kokous: ke 14.12.22 klo 12.00, NH Sote